

Kutatószondáinkkal azt is megállapíthattuk, hogy a jelenlegi felszíntől mindössze 65 cm mélységben már a hegy összefüggő sziklája található, és a déli kolostorfalat közvetlenül erre a sziklára alapozták. Tehát a kolostor pincéje valójában egy sziklába vágott gödör, aminek az oldalait egyszerűen kőfalazattal burkolták. A fal megrokkadását így nem a mögötte lévő föld nyomása okozta, hanem mindössze a fedetlenül álló fal fagykárosodása.

Munkatárs: Vágner Zsolt régész.

BUZÁS GERGELY

272. Pécs, Nagy Jenő utca 24.

(Baranya megye) Kő?

2007. augusztus 24-én leletmentést végeztem a beruházás helyszínén, ahol beltéri akna ásásakor egy emberi koponyát találtak a munkások. Sírfoltot, vagy beásás nyomát nem találtam, mivel közvetlenül a váz felett kezdődött a jelenlegi épület alapozásának szintje. A váz Ny-K irányítású volt, 146 cm mélyen feküdt az épület belső járósíntje alatt, nyújtott testhelyzetben. A váz feltárt részének hossza 101 cm volt, a vállszélesség 36 cm. A kéz szorosan a medencénél volt, ami esetleg szoros lepelre, vagy szűk sírgödörre utalhat. Az alsó állkapocs kissé elcsúszva a helyén volt. A bal kart, a bal lábat és a jobb alsó lábszárat a felette lévő betonpadló miatt feltárni nem tudtam. A bal váll csontjai összekeveredtek, a clavicula 90°-kal elfordult. A gyomor magasságában a csigolyák É felé elmozdultak, a koponya az akna ásásakor betört. Más bolygatás nem látszott. Fogazata jó állapotú, hiánytalan volt. A koponya a jobb vállra dőlt. A hiánytalan fogsor és a koponyavarratok szétesése fiatalemberre utal. Mellékletet nem találtunk, a váz feletti betöltésből másodlagos helyzetben jellegtelen, korongolt kerámiadarabok kerültek elő. A tájolás és a melléklet nélküliség alapján középkori vagy újkori sírra következtethetünk.

A csontokat a Baranya Megyei Múzeumok Igazgatósága Régészeti osztályára szállítottam.

GÁBOR OLIVÉR

273. Pécs, Perczel utca 16.

(Baranya megye) Tő

2007 májusában próbaásatást végeztünk a középkori várfalon belüli védett lelőhelyen. A D felé teraszosan lejtő területet egy hosszanti és egy keresztárok ásásával vizsgáltuk meg. A D-i részen húzott K-Ny irányú és a hosszanti É-D irányú árok D-i részének felszínéhez viszonyított mélysége átlagosan 1,5–1,8 m volt, a hosszanti árok É-i végében viszont 2,9 m.

Az árkokban két fekete betöltésű gödröt találtunk. A hosszanti árok D-i végében levő gödörben (1. objektum) datáló leletet nem találtunk. A további kutatás nyomán újkori alkalmi homoknyerő helynek határozhattuk meg, betöltésében újkori cserepek voltak.

A 3. objektum gödre beásásnak induló szintjét nem tudtuk megállapítani, mert a felette levő feltöltés

megzavarta az eredeti rétegeket. Az objektum nagy mélységben, az újkorban itt állt ház alapjai alatt tovább folytatódik. A betöltésben egy vörös jakab-hegyi homokkőből készült lépcsődarabot, állatcsontokat és valószínűleg török kori cseréptöredékeket találtunk.

A 2. objektum (pince) újkori.

Munkatársak: Kikindai András régész, Szijjártó Kálmán régésztechnikus.

GÁBOR OLIVÉR

274. Pilisszentkereszt, Két-bükkfa-nyereg –

Dobogókő

(MRT 7. k. 19/2 lh.)

(Pest megye) Rő?

2006–2007 folyamán a topográfiában rómaiként jelölt út nyomvonalán új terepbejárást végeztünk. A lelőhely Pilisszentkeresztől Dobogókőig felvezető szakaszán jelentős eltéréseket lehetett megfigyelni a mintegy 65 évvel ezelőtti állapothoz képest. Kevés területen látható az út szerkezete, ezeken a részekon szélessége mérhető (kb. 2,5 m), nagyméretű, megmunkált, időtálló andezitből készült, megújítás nem, vagy csak modern (vékony murvaréteg) figyelhető meg rajta. A jó állapotú szakaszon látható a szekerek keréknyoma, mely belekopott a kövekbe. A nyomtáv mindegyik esetben 115–120 cm (kopásnyomok középvonalán mérve). A Dobogókőn feltárt őrtorony(?) helye azonosítható, de információt nem szolgáltat rendeltetéséről és koráról. A felvezető út építésének viszont stratégiai és gazdasági jelentősége egyaránt lehetett.

Két-bükkfa-nyereg és Dobogókő között az út nagy része nem volt azonosítható, egy rövid szakaszon viszont sziklába vájt nyomait lehetett megfigyelni. Ezen a szakaszon az alapkőzetbe bemélyülve látható a többi helyen mérttel azonos nyomtáv. A kopásnyom a 10–15 cm mélységet is elérte.

Két-bükkfa-nyereg és Pilisszentkereszt között az út maradványai teljesen eltérő képet mutattak. A legtöbb helyen nem voltak azonosíthatóak az eredeti(?) nyomok, legtöbb esetben a folyamatos használat megújításaival találkozunk. Az építési anyag eredetileg andezit lehetett, a javítások során pedig mészkövet használtak. Az út egyes szakaszokon nagyjából mérhető, esetleg szegélyköveket is lehet találni. Szélessége kb. 2,5–3 m. Szekerek nyomai nem láthatók. Érdekessége a szakasznak, hogy geológiai tájhatárra esik, többnyire a pilisi mészkő az eredeti alapkőzet, és ezért elgondolkodtató, hogy az eredeti(?) utat andezitből, míg a javításokat és megújításokat már – a látható nyomok alapján – mészkőből készítették.

Datáló lelet egyik szakaszon sem került elő, ez megerősíti a további kutatás szükségességét. Az útszakaszok közötti kapcsolat a kormeghatározásban is segítséget nyújthat. A Két-bükkfa-nyereg – Dobogókő és Dobogókő – Pilisszentkereszt szakasz csak a Pilisszentkereszt – Két-bükkfa-nyereggel egyidőben lehetett használatban, míg